

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 maja 2021 r.

ZP-KNPS.431.8.2.2021.NS

Pani
Joanna Wiraszka
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Prusicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 10-12 marca 2021 r. na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1464.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019r., poz. 2407 ze zm.), § 9 ust. 1 oraz § 33 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. 2018 poz. 1061 ze zm.) art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów w składzie: Natalia Szczecińska – starszy specjalista - przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista – kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prusicach z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń wychowawczych, z zakresu warunków nabywania prawa do świadczenia „Dobry start” oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od dnia 1 października 2019 r. do dnia 10 marca 2021 r., kontrola realizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” obejmowała okres od 01.06.2018 r. do 10.03.2021 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” obejmowała okres od 1 stycznia 2017 r. do 10 marca 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2021 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach w dniu 23.04.2021 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Joanna Wiraszka powołana na stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach.

Pani Joanna Wiraszka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Miasta i Gminy Prusice upoważnił:

1. Panią Joannę Wiraszka – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach na podstawie:
 - Zarządzenia Nr 37/2016 z dnia 9 marca 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, określonych ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (...) oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
 - Zarządzenia Nr 130/2018 z dnia 20 czerwca 2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia z programu „Dobry Start”, a także wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć w tym decyzji oraz przekazywania informacji o której mowa w § 10 ust. 6 Programu „Dobry Start”.
 - Zarządzenia Nr 146/17 z dnia 31 października 2017 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo

nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Panią ██████████ – referenta administracyjnego na podstawie:

- Zarządzenia Nr 1/05/2018 z dnia 30 maja 2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń „Dobry Start”, wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia, wydawania zaświadczeń, przygotowania sprawozdań.

3. Panią ██████████ – referenta administracyjnego na podstawie:

- Zarządzenia Nr 2/05/2018 z dnia 30 maja 2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń „Dobry Start”, wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia, wydawania zaświadczeń, przygotowania sprawozdań.

W okresie poddanym kontroli pracownicy Ośrodka prowadzący postępowanie administracyjne w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych oraz w sprawach z zakresu zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, nie posiadali wymaganego na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.) pisemnego upoważnienia do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownicy zajmujący się zadaniami z zakresu świadczenia wychowawczego mają to w zakresie obowiązków szczegółowych w załączniku do umowy o pracę. Upoważnienia nie zostały wydane przez niedopatrzenie. Z dniem 10 marca 2021 (dzień kontroli) upoważnienie zostało wydane”.

(dowód: akta kontroli str. 41)

„Upoważnienia nie zostały wydane przez niedopatrzenie. Od momentu wejścia w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” tylko trzykrotnie wnioskowano

o udzielenie świadczenia w wysokości 4 000,00 zł. Kierownik GOPS posiada stosowne upoważnienie. Z dniem 12 marca 2021 (dzień kontroli) upoważnienia zostały wydane”.

(dowód: akta kontroli str. 43)

Podczas kontroli w dniu 10 marca 2021 r. kontrolującym przedstawiono Upoważnienie Nr 1/03/2021 z dnia 10 marca 2021 r. dla Pani ██████████ – referenta administracyjnego do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć oraz przekazywania informacji, o której mowa w art. 13a ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ponadto w dniu 12 marca 2021 r. kontrolującym przedstawiono Upoważnienie Nr 2/03/2021 z dnia 12 marca 2021 r. dla Pani ██████████ – specjalisty ds. świadczeń rodzinnych do prowadzenia postępowań w tym udzielania niezbędnych informacji, w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wys. 4 000 zł na podstawie art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz Upoważnienie Nr 2/03/2021 z dnia 12 marca 2021 r. dla Pani ██████████ – referenta administracyjnego do prowadzenia postępowań w tym udzielania niezbędnych informacji, w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wys. 4 000 zł na podstawie art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się następujący pracownicy:

1. Joanna Wiraszka – Kierownik GOPS – zatrudniona od dnia 15.11.2004 r.
2. ██████████ – referent administracyjny – zatrudniona od 1.04.2016 r.
3. ██████████ – referent administracyjny – zatrudniona w okresie od 17.04.2018 r. do 31.10.2019 r. oraz od dnia 10.03.2020 r.

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach w zakresie przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego, świadczenia „Dobry start” oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000,00 zł oraz przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia

wychowawcze celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.),
2. ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329),
3. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”,
4. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177),
5. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234),
6. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735),
7. ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 672).

Podczas kontroli dokumenty udostępniła i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Joanna Wiraszka – Kierownik GOPS w Prusicach.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Prusicach z dnia 19 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kieruje Pani Joanna Wiraszka, zatrudniona na stanowisku Kierownika od dnia 19.03.2015 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XLIV/245/04 Rady Miasta i Gminy Prusice z dnia 28 października 2004 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach z dnia 22 września 2011 r. ze zm.

Świadczenia wychowawcze, świadczenie „Dobry start”, jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł przekazywane są w formie: przelewu bankowego, w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Godziny pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach: poniedziałek, wtorek, czwartek 7:30 – 15:30, środa 7:30 – 17:30 i piątek 7:30 – 13:30.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prusicach informuje osoby ubiegające się o świadczenia wychowawcze za pomocą:

- *mediów społecznościowych (Facebook, strona internetowa gminy)*
- *informacji pisemnych na tablicy ogłoszeń w GOPS Prusice, Urzędzie Gminy, sołectwa gminy*
- *informacji przekazywanych za pośrednictwem pracowników socjalnych, a także asystentów rodziny*

Ponadto udzielamy wszelkich informacji i porad drogą telefoniczną”.

(dowód: akta kontroli str. 45)

1. Realizacja zadania wynikającego z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wyplata świadczenia wychowawczego realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm).

W okresie od 01.10.2019 r. do dnia kontroli tj. do 10.03.2021 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach wpłynęło 810 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 686, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 81,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - 29,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną - 576,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

Świadczenie wychowawcze zostało przyznane 1 143 rodzinom.

GOPS w Prusicach do dnia kontroli wypłacił 1 578 świadczeń na łączną kwotę 14 186 143,89 zł, dla 1 132 rodzin. Ponadto Ośrodek wypłacił 142 świadczenia w formie rzeczowej dla 7 wnioskodawców na łączną kwotę 68 443,00 zł oraz 134 świadczenia w formie opłacania usług dla 4 wnioskodawców na łączną kwotę 63 045,00 zł.

Do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano

11 wniosków (w okresie od 01.10.2020 r. do dnia kontroli), do innych Ośrodków Pomocy Społecznej przekazano 1 wniosek, żadnych wniosków nie pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów.

W powyższym okresie GOPS wydał 2 990 informacji oraz 1 decyzję administracyjną (odmowa świadczenia) w sprawach dot. świadczeń wychowawczych, z powodu opieki naprzemiennej. Od treści wydanej decyzji wniesiono odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, w tym decyzji administracyjnych o następujących numerach:

- 1. J.B.** – 000792/532/08/2019 z dnia 6.08.2019 r.
- 2. M.B.** – 000249/532/07/2019 z dnia 4.07.2019 r.
- 3. J.B.** – 001155/532/09/2019 z dnia 10.09.2019 r.
- 4. K.B.** – 000269/532/07/2019 z dnia 4.07.2019 r.

- 5. D.P.**- 000862/532/08/2019 z dnia 26.08.2019 r.
- 6. B.K.** – 001250/532/10/2019 z dnia 18.10.2019 r.
- 7. M.J.** – 000865/532/08/2019 z dnia 26.08.2019 r.
- 8. M.K.** – 000363/532/07/2019 z dnia 8.07.2019 r.
- 9. F.K.** – 000099/532/07/2020 z dnia 27.07.2020 r.
- 10. D.K.** – 001073/532/09/2019 z dnia 3.09.2019 r.,
000098/ZK_SW/07/2020 z dnia 24.07.2020 r.
- 11. P.G.** – 001204/532/09/2019 z dnia 26.09.2019 r.,
000067/532/06/2020 z dnia 8.06.2020 r.
- 12. N.G.** – 000736/532/07/2019 z dnia 31.07.2019 r.
- 13. K.Dz.** – 000341/532/07/2019 z dnia 8.07.2019 r.
- 14. M.G.** – 000989/532/08/2019 z dnia 29.08.2019 r.
- 15. M.B.(2)** – 000399/532/07/2019 z dnia 8.07.2019 r.
- 16. M.G.-R.** – 000181/532/07/2019 z dnia 3.07.2019 r.
- 17. G.K.** – 001144/532/09/2019 z dnia 9.09.2019 r.
- 18. P.P.** – 001035/532/08/2019 z dnia 30.08.2019 r.
- 19. P.K.** – 001161/532/09/2019 z dnia 10.09.2019 r.
- 20. M.M.** – 000013/535/01/2020 z dnia 23.01.2020 r.
- 21. G.M.** – 000983/532/08/2019 z dnia 29.08.2019 r. ze zm.,
001253/532/10/2019 z dnia 29.08.2019 r.,
000984/532/08/2019 z dnia 29.08.2019 r.
- 22. P.K.** – 001102/532/09/2019 z dnia 3.09.2019 r.
- 23. G.D.** – 000004/532/01/2020 z dnia 16.01.2020 r.,
000861/532/08/2019 z dnia 26.08.2019 r.
- 24. D.F.** – 001036/532/08/2019 z dnia 30.08.2019 r.
- 25. A.D.** – 001202/532/09/2019 z dnia 26.09.2019 r.
- 26. A.Z.** – 000793/532/08/2019 z dnia 6.08.2019 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 80 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 26 rodzin.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej

o przyznanie świadczenia i członków rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

GOPS w Prusicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program 500+.

Informacje wydawane były terminowo.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczenia wychowawczego, z wniosków złożonych w okresie po 30.06.2019 r. do dnia kontroli ustalano na okres zasiłkowy 2019/2021, tj. do dnia 31.05.2021 r., co jest zgodne z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw.

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego każdorazowo nastąpiło w formie informacji. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 500,00 zł miesięcznie na dziecko, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia.

Ośrodek przysyłał wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej – o ile wnioskodawca wskazał adres poczty elektronicznej we wniosku. W przypadku gdy wnioskodawca nie wskazał adresu poczty elektronicznej ośrodek odbierając wniosek od wnioskodawcy, informuje go o możliwości odebrania informacji o przyznaniu świadczenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Osoby (...) są informowane o możliwości odebrania informacji o przyznaniu świadczenia po dwóch tygodniach od złożenia wniosku. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 47)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Postępowanie kontrolne wykazało, że w części spraw na wnioskach składanych drogą elektroniczną, przykładowo sprawa nr 4 (K.B.) i 15 (M.B.2), data na wniosku elektronicznym nie była zgodna z datą wpływu wniosku do Ośrodka.

Dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. Wobec powyższego w sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę.

Moduł Portalu Informacyjno-Uslugowego Emp@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych.

Uwzględnić także należy treść art. 61 § 3a KPA z którego wynika, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu administracji publicznej, a nie dzień odbioru przez organ.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ kierował się datą wpłynięcia wniosku do GOPS, a nie datą wysłania formą internetową. Od chwili obecnej wnioski rejestrowane będą z datą wysłania przez wnioskodawcę”.

(dowód: akta kontroli, str. 49)

2. W sprawie nr 2 (M.B.) oraz nr 16 (M.G.-R.) przyznano Stronie świadczenie wychowawcze na dzieci kończące 18 rok życia w trakcie miesiąca, w pełnej kwocie. Przykładowo w sprawie nr 16 (M.G.-R) świadczenie wychowawcze na dziecko, które kończy 18 rok życia w dniu 7.02.2021 r., przyznano na okres od dnia 1.07.2019 r. do dnia 7.02.2021 r. w wys. 500,00 zł miesięcznie zamiast na okres od dnia 1.07.2019 r. do dnia 31.01.2021 r. w wys. 500,00 zł miesięcznie oraz na okres od dnia 1.02.2021 r. do dnia 7.02.2021 r. w wys. 125,00 zł.

W obydwu sprawach kwota świadczenia za niepełny miesiąc została wypłacona w prawidłowej wysokości.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Ponadto zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy w przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Świadczenie było wypłacone w odpowiednich kwotach, za przysługujące okresy. Natomiast omyłkowo nie rozbito tego na poszczególne kwoty w informacji”.

(dowód: akta kontroli, str. 51)

3. W sprawie nr 21 (G.M.) w decyzji zmieniającej formę wypłaty świadczeń w podstawie prawnej przywołano błędny artykuł ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735). Informację o przyznaniu świadczenia zmieniono na wniosek Strony, a w podstawie prawnej przywołano art. 163 ww. ustawy zamiast art. 155, zgodnie z którym decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny i słuszny interes strony.

Art. 107 K.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ kierował się intencją art. 155 K.p.a. Jednakże omyłkowo przywołano art. 163 K.p.a.”.

(dowód: akta kontroli, str. 53)

4. W sprawie nr 10 (D.K) organ nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne po uzyskaniu informacji o zgonie wnioskodawcy. Organ decyzją nr 000098/ZK_SW/07/2020 z dnia 24.07.2020 r. uchylił prawo do świadczeń.

Zgodnie z art. 162 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego organ administracji publicznej, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja stała się bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa albo gdy leży to w interesie społecznym lub w interesie strony. Akt zgonu świadczeniobiorcy jednoznacznie potwierdza, że osoba przestała być podmiotem prawa, a w szczególności nie może być stroną postępowania administracyjnego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wydał decyzję uchylającą w sprawie Pani D.K. zamiast wygaszenia z uwagi na niedopatrzenie”.

(dowód: akta kontroli, str. 55)

5. W sprawie nr 20 (M.M.) organ nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne. GOPS w Prusicach, po otrzymaniu decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które uchyliło zaskarżoną decyzję Ośrodka i przekazało do ponownego rozpatrzenia, ponownie uchylił zaskarżoną decyzję.

Zgodnie z art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ przyjął błędną interpretację rozstrzygnięcia Zespołu Orzekającego SKO. Uchylenie przez organ wcześniej wydanej decyzji nie stoi w sprzeczności z intencją składu orzekającego”.

(dowód: akta kontroli, str. 57)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowana jest na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prusicach, w okresie zasiłkowym 2019/2021 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 11 wniosków (wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 5 spraw:

1.K.R., 2.A.K., 3.A.S., 4.A.B., 5.J.P.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. Złożone wnioski wraz z dokumentacją

przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach stwierdzono iż Ośrodek nie poinformował wnioskodawców o przekazaniu wniosków do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek informuje wnioskodawców o przekazywaniu wniosków do DUW przy składaniu wniosku a także telefonicznie. Wnioskodawca ma możliwość uzyskania informacji w jakim terminie jego wniosek został przekazany do DUW (zwrotne potwierdzenie odbioru).

(dowód: akta kontroli str. 59)

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków, ponadto zgodnie z art. 10 § 1 ww. ustawy organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania.

Zgodnie z procedurą współpracy organów właściwych z wojewodami określającą zasady przyznawania świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw w związku z przepisami dotyczącymi unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zamieszczoną przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 2.07.2019 r. na stronie internetowej ministerstwa, gmina zobowiązana jest do przekazania stronie informacji, że sprawa została przekazana do wojewody.

2. W sprawach nr 2 (A.K.), nr 3 (A.S.) oraz nr 4 (A.B.) oświadczenia składane przez strony nie zawierały klauzuli „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Zgodnie z art. 13 ust. 2a ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioski, które były przyjmowane, zawierały braki formalne (dot. koordynacji). Ośrodek wzywał do uzupełnienia braków formalnych, lecz ze względu na pandemię oraz utrudniony kontakt z klientem, oświadczenia były wysyłane drogą elektroniczną do Ośrodka, gdzie wnioskodawca nie posiadał druku z klauzulą o odpowiedzialności karnej”.

(dowód: akta kontroli str. 61)

3. W sprawie nr 4 (A.B.) organ nie wezwał o poprawnie wypełnione oświadczenie o okresie zatrudnienia małżonka poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W oświadczeniu strony brak jest daty końcowej zatrudnienia.

Natomiast w sprawie nr 3 (A.S.) organ nie wezwał o zaświadczenie dot. prowadzenia działalności gospodarczej małżonka poza granicami Polski.

Zgodnie z art. 19 ust 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W myśl § 4 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego z dnia 18 czerwca 2019 r., ustalając prawo do świadczenia wychowawczego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2 i § 3, uwzględnia

się również odpowiednio: inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 4 (A.B.) wyjaśnił:

„Pani A.B. wypełniła wniosek zaznaczając w części II pkt 2, że członek rodziny przebywa poza granicami kraju. Podała adres przebywania tej osoby oraz załączyła osobne oświadczenie z adresem pracodawcy i numerem ubezpieczenia. Została poinformowana o konieczności zgłoszenia organowi wszelkich zmian dotyczących zatrudnienia. Z uzyskanych od wnioskodawcy informacji wynika, że członek rodziny nadal pracuje za granicą”.

(dowód: akta kontroli str. 63)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 3 (A.S.) wyjaśnił:

„Wnioskodawca zawarł informację o prowadzonej przez męża działalności wraz z danymi zawierającymi miejsce prowadzenia działalności, a także numerem ubezpieczenia w wypełnionym oświadczeniu. Na podstawie oświadczenia przyjęto, że działalność gospodarcza jest prowadzona”.

(dowód: akta kontroli str. 65)

Niezależnie od powyższego zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania tak, jakby sam był władny rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/małżonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące

koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

Ponadto Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/ Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

3. Realizacja zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Wyplata świadczenia „Dobry start” realizowana jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 r. poz. 1061 ze zm.).

W okresie od 01.06.2018 r. do dnia kontroli tj. do 10.03.2021 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach wpłynęło 2 539 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry start”, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 1 210, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 304,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - 24,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną - 882,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

Świadczenie „Dobry start” zostało przyznane 1 019 rodzinom.

GOPS w Prusicach do dnia kontroli wypłacił 3 504 świadczeń na łączną kwotę 1 050 900,00 zł, dla 1 019 rodzin.

W powyższym okresie GOPS wydał 2 498 informacji oraz 6 decyzji administracyjnych (odmowa świadczenia) w sprawach świadczeń „Dobry start”, z powodu zamieszkania dzieci poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz niespełnionego kryterium wieku dziecka. Od treści wydanych decyzji nie wniesiono odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, w tym decyzji administracyjnych o następujących numerach:

1. **M.Cz.** – 000817/DS./08/2018 z dnia 24.08.2018 r.
2. **A.O.** – 000502/DS./08/2019 z dnia 20.08.2019 r.
3. **D.M.** – 000514/DS./08/2019 z dnia 13.08.2019 r.
4. **K.K.** – 000554/DS./08/2019 z dnia 22.08.2019 r.
5. **W.K.** – 000116/DS./07/2019 z dnia 10.07.2019 r.
6. **J.D.** – 000409/DS./08/2018 z dnia 8.08.2018 r.
7. **S.W.** – 000412/DS./08/2018 z dnia 8.08.2018 r.
8. **P.K.** – 000834/DS./08/2018 z dnia 27.08.2018 r.
9. **M.G.** – 000932/DS./08/2018 z dnia 30.08.2018 r.
10. **E.S.** – 000520/DS./08/2020 z dnia 14.08.2020 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 15 świadczeń „Dobry start” przyznanych dla 10 rodzin.

GOPS w Prusicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program „Dobry start”. W związku z brakiem możliwości weryfikacji informacji o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych w *systemie informacji oświatowej* organ właściwy bazował na złożonym przez wnioskodawcę oświadczeniu że dziecko się uczy lub będzie się uczyć, co jest zgodne z zapisami § 35 ww. rozporządzenia;

Informacje wydawane były terminowo.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia dobry start przyjmowano w terminach określonych

w § 28 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” wnioski zawierały elementy wskazane w § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, zostały prawidłowo wypełnione (podano adres poczty elektronicznej, numer telefonu). Do wniosku załączono dokumenty oraz oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia, zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

W okresie od 1.01.2017 r. do 10.03.2021 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prusicach wpłynęły 3 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano

3 osobom w łącznej wysokości 12 000,00 zł.

Ośrodek wydał 3 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia, Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. **N.P.** – 000407/JS/09/2019 z dnia 5.09.2019 r.
2. **S.H.** – 000426/JS/09/2019 z dnia 13.09.2019 r.
3. **M.K.** – 000066/JS/10/2019 z dnia 8.01.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel

opatrzone datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Składane były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były (poza sprawą nr 1 N.P.) wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.

- zaświadczenia potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

Oprócz powyższych zaświadczeń strony dołączały dokumenty stwierdzające ich tożsamość oraz odpisy aktów urodzenia dzieci.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano ich składniki. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (N.P.) decyzją nr 000407/JS/09/2019 z dnia 5.09.2019 r. przyznano stronie jednorazowe świadczenie w kwocie 4 000,00 zł. Do wniosku strona dołączyła zaświadczenie lekarskie potwierdzające, iż dziecko cierpi na ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza nieposiadającego specjalizacji co jest niezgodne z art. 4 ust. 3 ustawy, który stanowi, iż

ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2-4, stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas składania wniosku, wnioskodawca posiadał obszerną dokumentację, przez pomyłkę skopiowano nieodpowiednie zaświadczenie. W rozmowie tel. ustalono, że wnioskodawca posiada prawidłowe zaświadczenie, którego kopię prześle na adres Ośrodka”.

(dowód: akta kontroli str. 67)

2. W sprawie nr 2 (S.H.) organ nie wezwał do uzupełnienia wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia w wys. 4 000,00 zł w części dotyczącej przebywania bądź nie członka rodziny poza granicami państwa (str. 2 i 3 wniosku).

Na podstawie art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.), odpowiednio stosowanego do spraw o ustalenie prawa do ww. jednorazowego świadczenia, na podstawie art. 10 ust. 13 ww. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„We wniosku złożonym przez Pana S.H. poprzez niedopatrzenie nie zaznaczono, iż nie przebywa on ani jego członek rodziny poza granicami Polski. Nie mniej jednak z posiadanej przez GOPS dokumentacji, tzn. wniosku o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, wynika, iż oboje Państwo zatrudnieni są w Polsce i żaden z członków

nie przebywa ani nie pracuje poza granicami kraju. Jest jednoznaczne z tym, iż ww. sprawie nie zachodzi koordynacja”.

(dowód: akta kontroli str. 69)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- błędne dokumentowanie daty wpływu wniosku do organu właściwego,
- nierzetelne sporządzenie decyzji administracyjnych – niedoprecyzowanie rozstrzygnięcia, powołanie się na błędną podstawę prawną,
- nieprawidłowo przeprowadzane postępowanie administracyjne – uchylanie decyzji po zgonie wnioskodawcy oraz uchylenie decyzji już uchylonej przez organ II instancji,
- nieinformowanie stron o przekazaniu wniosków do Wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- przekazywanie niekompletnej dokumentacji wojewodzie celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- brak klauzuli „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia” w oświadczeniach stron przekazanych wojewodzie celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- brak weryfikacji przez Ośrodek ustawowej przesłanki czy lekarz wystawiający zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu jest lekarzem ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- brak wezwań o uzupełnienie wniosku dot. jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Zapewnienie zgodności w datach złożenia wniosków drogą elektroniczną z datą widniejącą na pieczęci wpływu. Niezachowanie szczególnej staranności w opisie dokumentacji może skutkować przekroczeniem określonego w ustawie terminu na rozpatrzenie sprawy.

Podstawa prawna: art. 61 § 3a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Informacje przyznające świadczenie wychowawcze sporządzać w sposób przejrzysty. W sytuacji gdy świadczenie przysługuje za niepełny miesiąc wskazywać kwotę przysługującą za ten okres.

Podstawa prawna: art. 4 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób staranny i rzetelny. Podstawę prawną powoływać dokładnie ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów określonego aktu prawnego z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W przypadku zgonu strony, stwierdzać wygaśnięcie decyzji przyznającej świadczenia.

Podstawa prawna: art. 162 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Nie uchylać ponownie decyzji już uchylonej przez organ odwoławczy.

Podstawa prawna: art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Informować strony o przekazaniu wniosków do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Podstawa prawna: art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Oświadczenia składane przez stronę w postępowaniu o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego powinny zawierać klauzulę o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 2a ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Wnioski o świadczenie wychowawcze kierowane do wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazywać z kompletem dokumentów zawierającym niezbędne informacje dot. rodziny wnioskodawcy. W przypadku braku kompletu dokumentów wzywać stronę do ich uzupełnienia.

Podstawa prawna: art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.) oraz § 4 pkt 6 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Weryfikować czy zaświadczenie wydane dla celów ubiegania się o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zostało wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

Podstawa prawna: art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Prawo do jednorazowego świadczenia w wys. 4 000 zł przyznawać na podstawie prawidłowego wypełnionego wniosku. W przypadku nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub

uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawiać bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) w związku z art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta i Gminy Prusice, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄCKIEGO
Iwona Dredichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Prusice

